

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 15 Hydref 2018

- PRESENNOL:** Y Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Robert Llewelyn Jones (Is-Gadeirydd)
- Y Cynghorwyr Glyn Haynes, T LI Hughes MBE, Vaughan Hughes, Alun Roberts, Dafydd Roberts a Margaret M Roberts.
- YN BRESENNOL:** Prif Weithredwr,
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaethau, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau) (ar gyfer eitem 3),
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a Thrawsnewid Prosesau Busnes) (ar gyfer eitem 4),
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd,
Swyddog Sgriwtini (GR),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorwyr Kenneth P Hughes, Nicola Roberts.
- Arweinydd y Cyngor - Y Cynghorydd Llinos M Huws.
- Mr Keith Roberts – Yr Eglwys Gatholig Rufeinig,
Mrs Anest Fraser – Yr Eglwys yng Nghymru.
- Y Cynghorwyr Eric W Jones, Dylan Rees (gwahoddwyd mewn perthynas ag Eitem 3 fel cynrychiolwyr y Cyngor ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Y Cynghorydd Robin Williams - Aelod Portffolio - Cyllid.
- Y Cynghorydd Richard Griffiths (gwahoddwyd mewn perthynas ag Eitem 3 fel cynrychiolydd y Cyngor ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru).
- Rheolwr Diogelwch Cymunedol Gwynedd a Môn (GJ) (ar gyfer eitem 3),
Rheolwr - Gwasanaethau Cynllunio Argyfwng Rhanbarthol Cyngorau Gogledd Cymru (NC) (ar gyfer eitem 4),
Swyddog Cynllunio Argyfwng (GH) (ar gyfer eitem 4).

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni chafwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU - GWEITHIO MEWN PARTNERIAETH

Croesawodd y Cadeirydd Mr Gwyn Jones, Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn) - Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru i'r cyfarfod.

Rhoddodd Mr Gwyn Jones gyflwyniad i'r Pwyllgor ar swyddogaethau Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru mewn perthynas â diogelwch tân, ymladd tân, mynychu damweiniau ac argyfyngau ar y ffyrdd (achub / llifogydd dŵr) yn unol â Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004. Dywedodd fod yr ystadegau ddeng mlynedd yn ôl yn dangos bod gan Ogledd Cymru y gyfran uchaf fesul poblogaeth o farwolaethau o danau damweiniol mewn anheddau yng Nghymru a Lloegr ac ystyriwyd bod hynny yn annerbyniol. Sefydlwyd Grŵp Tasg y Prif Swyddog Tân i archwilio strategaeth a pholisïau'r Gwasanaeth ar gyfer atal marwolaethau damweiniol oherwydd tanau mewn cartrefi ynghyd ag adolygu proses ar gyfer rheoli perfformiad a phroffilio dioddefwyr a digwyddiadau. Nododd fod un person hyd yn hyn wedi marw eleni oherwydd tân damweiniol yn y cartref. Dywedodd Mr Jones fod ffactorau penodol yn cyfrannu at farwolaethau damweiniol oherwydd tanau; megis pobl yn byw ar eu pennau eu hunain, oed (roedd dros hanner yn 60+); bod ag anabledd, rhentio llety, rhyngweithio tân (ysmygu, coginio bwyd a'i adael yn ddi-oruchwyliaeth); alcohol a chyffuriau a bod heb larwm mwg sy'n gweithio. Dywedodd bod proffil y Gwasanaeth Tân ac Achub yn cael ei adolygu drwy weithio ar y cyd â gwasanaethau mewn awdurdodau lleol, yr heddlu ac asiantaethau lleol eraill i rannu gwybodaeth a nodi pobl fregus er mwyn osgoi'r tanau damweiniol posibl.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd ac Ynys Môn) am ei gyflwyniad. Rhoddodd y Pwyllgor ystyriaeth i'r wybodaeth a gyflwynwyd ac fe wnaed y pwyntiau canlynol: -

- Gofynnwyd am eglurhad ynghylch a yw'r Gwasanaeth Tân yn parhau i osod larymau tân yn rhad ac am ddim mewn anheddau preswyl. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn) bod Llywodraeth Cymru yn derbyn grant sy'n galluogi'r Gwasanaeth Tân i brynu'r offer ond y Gwasanaeth Tân sy'n talu am osod y larymau tân mewn anheddau. Dywedodd ymhellach fod Swyddogion Tân yn gallu rhoi cyngor i drigolion pan maent yn ymweld â phobl yn eu cartrefi i drafod diogelwch tân ac atal tanau. Nododd y gall y Gwasanaeth Tân, drwy weithio mewn partneriaeth a rhannu gwybodaeth gydag awdurdodau lleol ac asiantaethau statudol eraill, dargedu'r bobl fwyaf bregus yn y cymunedau lleol i atal tanau posib yn y cartref;
- Gofynnwyd cwestiynau ynghylch a yw'r Gwasanaeth Tân yn parhau i fynychu digwyddiadau lleol a Sioeau Amaethyddol i hyrwyddo'r gwasanaeth a gynigir i breswylwyr o ran atal tân. Ymatebodd y Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd ac Ynys Môn) fod y Gwasanaeth Tân yn mynychu digwyddiadau o'r fath ond yn ymdrechu i rannu cyfleusterau gyda gwasanaethau brys eraill fel y gellir gwneud arbedion ariannol;
- Mynegwyd pryderon fod priffyrdd lleol wedi cael eu cau oherwydd llifogydd / damweiniau / cau pontydd yn ddiweddar ac effaith hynny o ran tagfeydd traffig a'r oedi y gall achosi i'r gwasanaethau brys. Dywedodd aelodau'r Pwyllgor nad yw cymunedau lleol yn cael gwybod am ffyrdd sydd ar gau ac o'r farn y dylid hysbysu

Cynghorau Tref / Cymunedau am unrhyw achosion o gau ffyrdd / digwyddiadau yn lleol. Ymatebodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Partneriaeth, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau) bod yr Awdurdod Priffyrdd ynghyd ag UK Highways yn delio â gweithdrefnau o'r fath mewn perthynas â materion cau ffyrdd. Nododd y byddai'n trafod y mater a godwyd gydag Adran Briffyrdd yr Awdurdod hwn;

- Cyfeiriwyd at faterion yn ymwneud â thanau eithin, gyda'r mwyafrif o'r rhain yn cael eu cynnal fwriadol ac yn defnyddio adnoddau gwerthfawr y gwasanaethau brys. Ymatebodd y Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn) fod gan y Gwasanaeth Tân Dîm Lleihau Llosgi Bwriadol sy'n gweithio'n agos ag Awdurdod yr Heddlu ac mai prif nod y tîm hwnnw yw helpu i ddelio gyda'r broblem o gynnu tanau yn fwriadol er mwyn sicrhau nad oes risg i bobl, cymunedau, busnesau, yr amgylchedd a threftadaeth yr ardal. Mae atal tanau bwriadol trwy gydweithio'n agos ag awdurdodau lleol a chymunedau i ymyrryd yn gynnar pan fydd ymddygiad gwrthgymdeithasol yn dechrau yn hollbwysig. Nododd fod gan yr Awdurdod Tân ac Achub gerbyd addysgol i godi ymwybyddiaeth o faterion sy'n gysylltiedig â llosgi bwriadol ac atal tanau;
- Gofynnwyd am eglurhad ynghylch a oes problemau recriwtio yn y Gwasanaeth Tân ac Achub. Ymatebodd y Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn) mai'r her wrth recriwtio pobl fel diffoddwyr tân rhan-amser yw bod angen i berson fod o fewn pum munud i'r orsaf ac yn addas i ymgymryd â'r hyn sy'n ofynnol o ddiffoddwyr tân.
- Holwyd a oedd cydweithio rhwng y Gwasanaeth Tân a Gwasanaeth Ymladdwyr Tân Llu Awyr Brenhinol Y Fali. Ymatebodd y Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd ac Ynys Môn) fod y Gwasanaeth Tân yn defnyddio'r cyfleusterau yn LIAB Y Fali ar gyfer profion LGV a bod swyddogion ymladd tân LIAB Y Fali hefyd yn derbyn hyfforddiant ymladd tân; mae rhai o swyddogion ymladd tân LIAB Y Fali hefyd yn ddiffoddwyr tân rhan-amser gyda Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru.

Dywedodd y Cynghorydd Richard Griffith (a wahoddwyd i'r cyfarfod mewn perthynas ag Eitem 3 fel cynrychiolydd y Cyngor ar Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru) y gwnaed awgrymiad yn ystod y cyfnod ymgynghori diwethaf ar gyllideb y Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru, y dylid gwneud i ffwrdd ag un o'r ddwy injan dân yn Wrecsam ond oherwydd barn gyhoeddus gref yn ardal Wrecsam, wnaeth hynny ddim digwydd. Dywedodd fod y cynnydd cynyddol yn y praesept ar awdurdodau lleol yn peri pryder a bod trigolion yn gorfod wynebu cynnydd yn eu biliau Treth Gyngor.

Diolchodd y Cadeirydd i'r Rheolwr Diogelwch Cymunedol (Gwynedd a Môn) am fynychu'r cyfarfod.

PENDERFYNWYD gofyn i Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru fynychu'r cyfarfod bob blwyddyn.

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

4 GWASANAETH CYNLLUNIO AT ARGYFWNG RHANBARTHOL - CYNGHORAU GOGLEDD CYMRU

Croesawodd y Cadeirydd Mr Neil Culff, Rheolwr Rhanbarthol, Gwasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol Cynghorau Gogledd Cymru a Mr Gwyn Hughes, Swyddog Cynllunio Argyfwng i'r cyfarfod.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd mai pwrpas yr adroddiad yw darparu diweddariad ynglŷn â blaenoriaethau rhanbarthol a Rhaglen Waith y Cyngor.

Rhoes Mr Neil Culff, y Rheolwr Rhanbarthol, gyflwyniad ar Wasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol Cynghorau Gogledd Cymru (NWC-REPS) i'r Pwyllgor yn nodi gofynion deddfwriaethol, strwythur y gwasanaethau rhanbarthol a'r trefniadau llywodraethu. Dywedodd fod gan awdurdodau lleol ddyletswyddau ar gyfer cynllunio argyfwng ac ymateb brys dan Ddeddf Argyfyngau Sifil 2004, Rheoliadau Ymbelydredd (Parodrwydd ar gyfer Argyfwng a Gwybodaeth Gyhoeddus) 2001, a Rheoliadau Diogelwch Piblinellau 1996. Mae'r Cyngor yn cwrdd â'i rwymedigaethau trwy gydweithio ag awdurdodau lleol eraill Gogledd Cymru trwy Wasanaeth Cynllunio at Argyfwng Rhanbarthol Cynghorau Gogledd Cymru, y mae Cyngor Sir y Fflint yn gyfrifol amdano. Nododd fod NWC-REPS yn adrodd i Fwrdd Gweithredol, ac arno Swyddog sy'n cynrychioli pob un o awdurdodau lleol Gogledd Cymru sy'n bartneriaid yn y gwasanaeth. Mae'r gwasanaeth hwn wedi bod yn ei le ers 2014 ac mae NWC-REPS yn darparu cyswllt sylfaenol rhwng y Cyngor a Fforwm Gwydnwch Lleol Gogledd Cymru ac mae cyfraniadau staff y gwasanaeth yn hollbwysig mewn grwpiau, digwyddiadau, prosesau a chynlluniau aml-asiantaethol. O fewn y Cyngor, rhennir cyfrifoldebau am gynllunio ac ymateb i argyfwng ar draws y gwasanaethau a chynrychiolwyr gwasanaeth enwebedig.

Adroddodd y Rheolwr Rhanbarthol ar ffrydiau gwaith yr ymggymerir â nhw gan y Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng: -

- **Ffliw Pandemig** - gwneir gwaith ar draws y rhanbarth gyda'r Gwasanaeth Iechyd ac Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol awdurdodau lleol o ran y trefniadau mewn perthynas â pharatoi ar gyfer fflw pandemig sydd wedi'i gategoreiddio fel 'uchel iawn' ar y Cofrestrau Risg Cenedlaethol a Chymunedol;
- **Adroddiad Kerslake** - cynhyrchwyd yr adroddiad yn dilyn adolygiad o Arena Manceinion y ym mis Mai 2017 ac mae'r NWC-REPS wedi llunio Dadansoddiad Bwlch ar yr argymhellion sydd â goblygiadau i bob un Cyngor. Bydd rhaglen Dysgu a Datblygu NWC-REPS yn cynnwys hyfforddiant i aelodau etholedig ar ddelio â digwyddiadau mawr;
- **Strategaeth Gwydnwch Cymunedol** - gweithredu Strategaeth Gwydnwch Cymunedol ar gyfer 2017-2020 ar gyfer delio ag argyfyngau lleol a sicrhau fod cymunedau'n fwy gwydn. Bydd y manylion yn cael eu hadrodd i'r Fforwm Cynghorau Tref a Chymuned maes o law;
- **Rhannu data** - gweithio'n agos gyda gwasanaethau brys ac awdurdodau lleol i adnabod pobl sy'n agored i niwed os ceir digwyddiadau megis llifogydd pan fydd angen gwacáu ardaloedd;
- **Dysgu a Datblygu** - mae Swyddog dynodedig yn arwain ar hyfforddiant ac ymarfer o fewn y Tîm Gwasanaeth Brys. Mae'n gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol i nodi unigolion sydd â rôl mewn perthynas ag ymateb mewn argyfwng a sicrhau eu bod yn cael hyfforddiant effeithiol i ddelio gydag argyfyngau a nodi anghenion hyfforddiant.

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd y bu'n bosib cynyddu gwydnwch a chefnogaeth arbenigol i awdurdodau lleol ar draws Gogledd Cymru trwy sefydlu trefniant rhanbarthol ar gyfer cynllunio argyfwng. Nododd fod y gwasanaeth argyfwng, fel swyddogaeth gwasanaeth, yn rhan o Fusnes y Cyngor a bod grŵp mewnol o Swyddogion o bob adran yn cwrdd bob chwarter i fynd i'r afael â materion Cynllunio Argyfwng ac yn rhannu'r wybodaeth gyda'r Uwch Grŵp Arweinyddiaeth / y Penaethiaid.

Cyfeiriodd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd hefyd at agweddau o'r rhaglen waith bresennol gan gynnwys cynlluniau parhad busnes, a bod trefniadau'n cael eu cynllunio gyda Chyngor Sir y Fflint ym mis Ebrill 2019 i gynnal ymarfer ar y cyd i brofi cynlluniau ac i rannu arferion da. Cyfeiriwyd at agweddau eraill o'r gwaith a wneir sef: -

- **Cynllun ar gyfer Uwchgyfeirio Bygythiadau** - pa mor barod yw awdurdodau lleol ar gyfer ymateb i ofynion Diogelwch Cenedlaethol a rhoi sylw i weithredoedd dilyn-i-fyny;
- **Ymarferiad MônCefni** - ymarferiad a gynhaliwyd ym mis Medi 2017 gyda'r nod o roi cyfle i staff y Cyngor ymarfer sefydlu a rhedeg canolfan orffwys a rhoi prawf ar elfennau o ddogfen 'Canllawiau Canolfannau Gorffwys' y Cyngor. Ar hyn o bryd, mae'r Gwasanaeth Rhanbarthol wrthi'n paratoi canllawiau ar gyfer awdurdodau lleol i annog gwirfoddolwyr i gynorthwyo mewn canolfannau gorffwys;
- **Damwain Marina Caergybi (Mawrth 2018)** - rhoddwyd cefnogaeth gan NWC-REPS i sefydlu grŵp tasg yng Nghaergybi i gydlynu gweithredoedd ar sail aml-asiantaethol.
- **Safle Wylfa** - mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi Cynllun Argyfwng Oddi ar y Safle. Cynhaliwyd 'ymarfer' ym 2016 i brofi'r trefniadau a rhagwelir y bydd angen trefnu 'ymarfer' arall ym mis Medi 2019. Bydd NWC-REPS yn rhoi mewnbwn i Is-Grŵp Adeiladu Wylfa Newydd sydd wedi'i sefydlu i gydlynu materion cynllunio brys yn ystod cyfnod adeiladu prosiect Wylfa Newydd.

Diolchodd y Cadeirydd i'r cynrychiolwyr o'r Gwasanaeth Cynllunio Brys am eu cyflwyniad. Rhoddodd y Pwyllgor ystyriaeth i'r wybodaeth a gyflwynwyd ac fe wnaed y pwyntiau canlynol: -

- Cyfeiriwyd at y ffaith bod cyfraniad ariannol yr awdurdod hwn tuag at NWC-REPS wedi gweld gostyngiad blynyddol o 2% ers ei sefydlu yn 2014. Codwyd cwestiynau ynghylch effaith hyn ar y gwasanaeth yn gyffredinol. Nododd y Rheolwr Rhanbarthol bod strwythurau staffio wedi'u hadolygu i leihau costau ac y gellid adennill rhai costau megis y rhai sy'n gysylltiedig â pharatoi rhai cynlluniau allweddol.
- Gofynnwyd am eglurhad a yw'r Gwasanaeth Cynllunio Argyfwng wedi paratoi ar gyfer y posibilrwydd na fydd modd taro bargaen mewn perthynas â Brexit a thagfeydd traffig ym mhorthladd Caergybi. Atebodd y Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd fod trefniadau wrth gefn ar waith i ddelio â materion rheoli traffig sy'n effeithio ar y pontydd ac ar y Porthladd. Nododd Rheolwr NWC-REPS hefyd fod y goblygiadau ar gyfer Porthladdoedd wrthi'n cael ei ystyried ar lefel genedlaethol.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor yn derbyn adroddiad yn y dyfodol fel rhan o'i Raglen Waith ar gyfer 2019/20.

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

5 RHAGLEN WAITH

Cyflwynwyd - adroddiad gan y Swyddog Sgrïwtini ar Raglen Waith y Pwyllgor hyd at fis Mehefin 2019.

PENDERFYNWYD nodi'r Rhaglen Waith hyd at fis Mehefin 2019.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.50 pm

**Y CYNGHORYDD GWILYM O JONES
CADEIRYDD**